

CYFARFOD	PWYLLGOR SAFONAU
DYDDIAD	30, MEDI, 2013.
PWNC	HYFFORDDIANT
PWRPAS	CYFLWYNO ADRODDIAD AR YR HYFFORDDIANT SYDD WEDI EI GYFLWYNO AR Y CÔD YMDDYGIAD AC AR DREFNIADAU HYFFORDDI AM Y FLWYDDYN I DDOD.
AWDUR	DILYS PHILLIPS, SWYDDOG MONITRO.

1. Yn ei gyfarfod ar yr 28^{ain} o Ionawr, 2011 penderfynodd y Pwyllgor fel a ganlyn :
 - "(a) *Rhoi blaenoriaeth i ddarparu hyfforddiant ar y Côt Ymddygiad i'r 11 cynghorydd sir oedd heb fynychu'r hyfforddiant a gynigiwyd fel rhan o'r drefn gyflwyno yn dilyn etholiadau mis Mai, 2012.*
 - (b) *Cynnig sesiwn adnewyddu yn flynyddol i'r holl gynghorwyr sir, gan edrych ar ffyrdd gwahanol o ddarparu'r hyfforddiant, e.e. pwyllgorau ardal;*
 - (c) *Cynnig sesiynau penodol ar gyfer Clercod Cynghorau Tref a Chymuned gan fonitro sut mae'r hyfforddiant gydag Unllais Cymru yn symud yn ei flaen;*
 - (ch) *Cynnig sesiwn wedi ei theilwrio ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau;*
 - (d) *Bod angen ystyried dulliau gwahanol a mwy arloesol o gyflwyno hyfforddiant yn gyffredinol;*
 - (dd) *Gofyn i'r Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau gynnwys amod yn y côd bod rhaid i bob cynghorydd dderbyn hyfforddiant ar y Côt Ymddygiad."*

2. Fel rhan o'i raglen waith mae'r Pwyllgor wedi cytuno i dderbyn adroddiad blynyddol ar yr hyfforddiant sydd wedi ei gyflwyno ar y Côt Ymddygiad a materion safonau eraill ynghyd â'r trefniadau sydd ar y gweill am y flwyddyn i ddod. Dyna yw pwrpas yr adroddiad hwn.

3. Adroddaf yn erbyn penderfyniadau'r Pwyllgor ym mis Ionawr :
 - (a) Blaenoriaeth i ddarparu hyfforddiant i'r 11 cynghorydd sir oedd heb fynychu'r hyfforddiant cyflwyno ym mis Mai 2012. Cynhaliwyd sesiwn ar faterion priodoldeb oedd yn canolbwyntio ar egwyddorion y Côt Ymddygiad ar y 3, Gorffennaf, 2013. Mynychodd 31 o aelodau'r Cyngor gan gynnwys dau aelod newydd oedd heb dderbyn hyfforddiant ffurfiol ar y Côt Ymddygiad o'r blaen. 'Rwyf wedi cael trafodaeth unigol ar gynnwys y Côt Ymddygiad gydag un aelod newydd arall. Golyga hyn fod pob aelod bellach wedi derbyn hyfforddiant ar y Côt Ymddygiad er bod y dyddiad y derbyniodd pedwar ohonynt yr hyfforddiant yn mynd yn ôl i dymor y Cyngor diwethaf (2008-2012).

- (b) Cynnig sesiwn adnewyddu yn flynyddol i'r holl gynghorwyr sir. Gan fod y sesiwn olaf wedi ei chynnal ym mis Gorffennaf eleni, byddaf yn rhaglennu'r hyfforddiant adnewyddu nesaf ar gyfer haf 2014.
- (c) Cynnig sesiynau penodol ar gyfer Clercod Cynghorau Tref a Chymuned. Bum mewn cysylltiad gyda Chymdeithas Clercod Cynghorau Lleol ac mewn cydweithrediad â'r Gymdeithas, rwyf wedi trefnu sesiynau penodol ar gyfer Clercod Cynghorau Tref a Chymuned at ddechrau mis Hydref. Yn ogystal â materion y Côd Ymddygiad bydd yn sesiynau yn cynnwys materion yn ymwneud â'r gofrestr buddiannau, y protocol a chofrestr rhoddion a lletygarwch, y drefn ar gyfer goddefebau a materion cyfrinachedd a chau allan y wasg a'r cyhoedd. Mae'r gwahoddiadau wedi eu hanfon allan gan Katherine Owen, Clerc Cyngor Tref Caernarfon ar ran y Gymdeithas Clercoed Cynghorau Lleol. Byddaf yn adrodd yng nghyfarfod y Pwyllgor ar y nifer sydd wedi cofrestru i fynychu.
- (ch) Cynnig sesiwn wedi ei theilwrio ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau. Aeth pump aelod o'r Pwyllgor i'r Gynhadledd Safonau Cymru Gyfan a gynhaliwyd yn Llandudno ar y 19, Ebrill, 2013. Ar wahân i hyn nid oes unrhyw sesiwn benodol wedi ei threfnu ar gyfer aelodau'r Pwyllgor, ond fe gafwyd cyflwyniad i waith y Pwyllgor yn ei gyfarfod cyntaf yng Ngorffennaf 2012. Rwy'n argymhell fod cyfnod, o ddyweder, awr ar gychwyn y cyfarfod nesaf ym mis Ionawr yn cael ei neilltuo ar gyfer datblygu'r Pwyllgor, a gofynnir am awgrymiadau ar y math o sesiwn y byddai'r aelodau yn dymuno ei chael.
- (d) Angen ystyried dulliau gwahanol o gyflwyno hyfforddiant. Gwnaed ymdrech yn yr hyfforddiant mis Gorffennaf eleni i gyflwyno sesiwn mwy rhyngweithiol a hwyliog na chyflwyniad arferol. Cafwyd ymateb da gan yr aelodau. Yr ydym yn y gorffennol wedi defnyddio deunydd a ddarparwyd gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, sydd yn cynnwys fideo a chyflwyniadau power point, ac wedi ymchwilio i'r posibilrwydd o gyflwyno'r hyfforddiant dros y we. Serch hynny, nid yw adnoddau ac amser wedi caniatáu datblygu hyfforddiant o'r fath yn benodol i Wynedd, ac nid yw'n ymddangos bod awydd i'w ddatblygu yn genedlaethol. O fewn y Cyngor, mae sesiynau byr fel cymorthfeydd gyda hyd at hanner dwsin o aelodau ar y tro wedi profi yn llwyddiannus i egluro meysydd gweddol gymhleth a chyda cydsyniad y Pwyllgor rwy'n ystyried arbrofi gyda'r dull hwn o ddatblygu aelodau ar gyfer y sesiynau adnewyddu nesaf.

- (dd) Gofyn i'r Gweinidog gynnwys amod bod rhaid i bob cynghorydd dderbyn hyfforddiant. Fe roddwyd hyn yn ymateb y Cyngor i'r Gweinidog ond nid yw'n ymddangos ei fod wedi ei weithredu, a bod hyfforddi aelodau ar y Côt Ymddygiad yn parhau i ddibynnu ar barodrwydd yr aelodau i fynychu'r hyfforddiant ac ar anogaeth gref iddynt wneud hynny.

ARGYMHELLIAD.

4. Gofynnir i'r Pwyllgor

- (a) dderbyn yr adroddiad ar yr hyfforddiant sydd wedi ei ddarparu ac ar gynlluniau hyfforddi ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- (b) ddatgan barn ynglŷn â sesiwn hyfforddiant penodol ar gychwyn y cyfarfod nesaf mis Ionawr.